

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. április végi helyzetéről*

2014. május

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A 2014. év I-IV. havi központi költségvetési egyenlege összhangban van a bevételek és a kiadások idei évre tervezett időbeli lefutásával. Az államháztartás központi alrendszerének első négyhavi hiánya 951,1 milliárd forintra teljesült.

Ezen belül a központi költségvetés 1031,5 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 44,8 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 35,6 milliárd forintos szufficittel zártak. A 2013. év I-IV. hónapjában az államháztartás központi alrendszerének deficitje 528,6 milliárd forint volt.

A két év első négyhavi egyenlegének eltérő alakulását olyan egyedi tényezők eredményezték, melyek a központi alrendszernek az év egészére vonatkozó pénzforgalmi hiányára nincsenek hatással, vagyis nem veszélyeztetik a kitűzött hiánycél teljesülését.

Egyrészt az idei év április hónapjában a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásai, az Egészségbiztosítási Alapon belül a gyógyító-megelőző ellátások, valamint a központi költségvetési szervek kiadásai jelentős összegben meghaladták az előző évi összegeket, melynek legfőbb oka az, hogy a Magyar Államkincstár a május eleji szünnapok miatt már április végén átutalta a családtámogatásokhoz és a bérek kifizetéséhez szükséges fedezetet azért, hogy minden érintett a szokásos időben megkaphassa a fizetését és a járandóságát. A központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak bére és a családi támogatások (családi pótlék, GYES, GYET, anyasági támogatás) együttesen több mint 130 milliárd forintot tettek ki, mely összeg értelemszerűen megnövelte az áprilisi kiadásokat, ugyanakkor a májusi csökkenti.

Ezenkívül a két év azonos időszakának összehasonlítását befolyásolták a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, illetve a 2013. április 1-jétől költségvetési szervként működő volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai.

A fejezeti kezelésű előirányzatoknál az uniós programokhoz kapcsolódó bevételek és kiadások időbeni lefutásában is számottevő a különbség, amelynek oka az uniós forráslehívás folyamatának elhúzódása.

Jelentős mértékben meghaladták a tavalyi azonos időszaki kiadásokat a helyi önkormányzatok támogatásai is. Ez utóbbi részben az idei évi magasabb előirányzathoz, részben a nettó finanszírozás körében folyósított utalások magasabb mértékéből fakad. Rontotta a központi alrendszer egyenlegét a tavalyi év azonos időszakához képest a helyi önkormányzatok adóssághozjárati célú támogatás. Ez ugyanakkor javítja az önkormányzati alrendszer egyenlegét.

A kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása nem időarányos: az év elején a kiadások – a fenti okok miatt a korábbi éveknél nagyobb mértékben – meghaladják a bevételeket. Az éves uniós módszertan szerinti hiánycél ugyanakkor nem változik, az továbbra is a GDP 2,9 %-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés április végi bevételei az előző év azonos időszakához képest 231,9 milliárd forinttal alakultak nagyobb összegben. A magasabb teljesülés hátterében egyrészt a főbb adóbevételek – társasági adó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek idei magasabb összegű bevételei állnak.

A központi költségvetés április végi kiadásai 595,3 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában, amely növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai - ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is -, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014. I-IV. hónapban 426,1 milliárd forintot tettek ki, 21,5 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig 49,8 milliárd forintos szintet értek el, 20,1 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (376,3 milliárd forint) így összességében 41,6 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év hasonló időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. április végi 44,8 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 49,2 milliárd forintos többletéből, valamint az Egészségbiztosítási Alap mintegy 4,4 milliárd forintos hiányából tevődik össze. 2013. április végén az Alapok együttes többlete 98,5 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban kiadási oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között az Egészségbiztosítási Alap gyógyító-megelőző ellátásai, melynek oka az, hogy a május eleji munkaszüneti napok torlódása miatt az egészségügyi intézmények/szolgáltatók részére 44,5 milliárd forint összegű, május hónapról előrehozott finanszírozás kiutalására került sor. Az előrehozott finanszírozással lehetőség nyílt arra, hogy az egészségügyi intézmények/szolgáltatók eleget tegyenek a május havi bérfizetési kötelezettségüknek.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-IV. havi 35,6 milliárd forintos többlete az előző év azonos hónapjához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei 8,0 milliárd forinttal, kiadásai 13,4 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai teljesültek nagyobb összegben az előző év azonos hónapjához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének április végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi előzetes tény (1)	2013. I-IV. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi előirányzat (1)	2014. I-IV. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-979,7	-668,1	68,2	-961,3	-1 031,5	107,3
bevétel:	10 967,8	2 939,4	26,8	10 697,3	3 171,3	29,6
kiadás:	11 947,5	3 607,5	30,2	11 658,6	4 202,8	36,0
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	50,5	41,0	81,2	-23,3	35,6	-
bevétel:	611,1	150,0	24,5	437,6	158,0	36,1
kiadás:	560,6	109,0	19,4	460,9	122,4	26,6
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,0	98,5	-	0,0	44,8	-
bevétel:	4 862,9	1 625,8	33,4	4 848,8	1 681,2	34,7
kiadás:	4 862,9	1 527,3	31,4	4 848,8	1 636,4	33,7
EGYENLEG ÖSSZESEN	-929,2	-528,6	56,9	-984,6	-951,1	96,6
bevétel:	16 441,8	4 715,2	28,7	15 983,7	5 010,5	31,3
kiadás:	17 371,0	5 243,8	30,2	16 968,3	5 961,6	35,1

Megjegyzés: a bevételi és a kiadások számok a kerekítésből adódóan eltérhetnek a részletező táblában szereplő összegektől.

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

- Társasági adóból** a központi költségvetésben az év első négy hónapjában 117,6 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakai értékének 123,8%-a. A túlteljesülés háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél magasabb szintje, valamint a hitelintézeti hozzájárulás befizetése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben április végéig 4,0 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 0,3 milliárd forinttal haladta meg a 2013. év azonos időszakában befolyt bevételt. A bevételi többlet háttérében az árfolyamgát rendszerében teljesített befizetések állnak.

A **cégautóadóból** április végéig 14,5 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. év azonos időszakának hasonló értékénél 1,0 milliárd forinttal alacsonyabban teljesült. A csökkenés háttérében a cégautó-állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első négy hónapjában a központi költségvetésben 4,6 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez a bevételi összeg 3,5 milliárd forinttal kedvezőbb a bázisévi bevételnél.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-IV. hónapjában 22,8 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 16,5%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az EVA hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 5,9 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első négy hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől 1,4 milliárd forinttal maradt el. Az alulteljesülés háttérében a befizetések 1,9 milliárd forintos csökkenése áll, mely az enyhe tél miatti földgáz-, illetve villamosenergia-felhasználás csökkenésének eredménye.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-IV. havi adatok alapján 1,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,5 milliárd forinttal maradt el.

A **bányajáradék** címén április végéig 23,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest 0,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb a befizetés.

A **játékadóból** az év első négy hónapjában 11,3 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 0,8 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron április végéig mintegy 9,6 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 7,1 milliárd forint összegű bevételt 2,5 milliárd forinttal meghaladja. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az év első négy hónapjában összesen 105,7 milliárd forint bevétel teljesült, amely 46,0 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a kordedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek különadója** soron április végéig 37,0 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 2,0 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többlet háttérében elsősorban a magasabb összegben bevallott adófizetési-kötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll.

Az **egy-ágazatokat terhelő különadóból** 2014. I-IV. hónapjában 0,8 milliárd forint kiutalás történt. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett kiutalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsonon április végéig 13,4 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 6,4 milliárd forint összegű bevételt 7,0 milliárd forinttal meghaladja. Az eltérés fő oka egyrészt, hogy a bázisév januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első négy hónapjában 5,1 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakát 2,6 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a bázisév januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett fizetési kötelezettség.

A **közműadó** mérlegsonon április végéig 25,0 milliárd forint bevétel teljesült, mely az előző év azonos időszakát 1,5 milliárd forinttal haladta meg.

2. Az év első négy hónapjában az **általános forgalmi adóból** 832,2 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 24,4 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 9,0%-kal, míg a kiutalások 16,1%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a feldolgozóiparhoz és a kereskedelmi szektorhoz köthető. A kiutalások növekedésének hátterében elsősorban az elmúlt év végén megélnékült export- és ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első négy hónapjában 255,3 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 3,0 milliárd forinttal, 1,2%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 142,8 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 14,7 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések növekedését elsősorban a gázolaj-, másodsorban a benzinforgalom bázisévhez mért emelkedése magyarázza. A dohánygyártmányok jövedéki adója (85,9 milliárd forint) 14,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Az alulteljesülést a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődé) miatti adóalap-csökkenés indokolja. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 26,6 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 3,1 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki összegnél.

A **regisztrációs adóból** az év első négy hónapjában 5,9 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 128,3%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés hátterében elsősorban a használt, másodsorban az új gépjárművek forgalomba helyezésének együttes növekedése áll.

A **távközlési adóból** április végéig mintegy 18,4 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 4,9 milliárd forinttal haladja meg. A növekedés hátterében az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsonon a költségvetésnek az év első négy hónapjában 99,0 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 60,2 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés hátterének oka

egyrészt, hogy a bázisév januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, és készpénzfelvétel esetén eltörlésre került a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felsőhatár.

A **biztosítási adóból** április végéig 10,2 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 1,7 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés hátterének oka, hogy a bázisév januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem 2013. január 1-jétől a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-IV. hónapjában 531,1 milliárd forint volt, amely az 558,0 milliárd forintos bruttó befizetés és a 26,9 milliárd forintos kiutalás egyenlegéként képződött. Ez a bevétel 20,9 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 22,3 milliárd forinttal (4,2%-kal), míg a kiutalások 1,4 milliárd forinttal (5,4%-kal) nőttek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérfolyamlás miatti befizetésnövekedés. A kiutalások magasabb teljesülésének hátterében a magánszemélyek előző évi bevallásaihoz kötődő visszaigénylések növekedése áll.

Az **illetékbefizetések** – a 2013. év első négyhavi bevételéhez viszonyítva 11,6%-kal, 4,0 milliárd forinttal magasabb – összege 38,5 milliárd forintot tett ki. A túlteljesülés hátterében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetés áll.

A **gépjárműadóból** április végéig 18,6 milliárd forint bevétel keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2014 első négy hónapjában a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 541,1 milliárd forint volt, mely 13,5%-kal magasabb a 2013. első négyhavi bevételénél. A többlet okaként az alábbi tételek emelhetők ki: 77,2 milliárd forinttal magasabbak voltak az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, melynek fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem a megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek; ehhez kapcsolódóan idén áprilisban 32,7 milliárd forint volt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által a május eleji munkaszüneti napok miatt a hónap elején esedékes, intézményeknek utalt támogatás 60%-ának megelőlegezése. Az összes bevételből 105,2 milliárd forintot a működési, 33,0 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 24,6 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, valamint a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök alkották.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a január-áprilisi időszakban 32,8 milliárd forintot tett ki, ami 3,0 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest (2013-ban 29,8 milliárd forint).
6. **A fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása** az év első négy hónapjában 281,9 milliárd forintot tett ki, mely 62,4 milliárd forinttal kevesebb az előző év azonos időszakában keletkezett bevételekhez képest. Ez a bevétel elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (223,8 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (51,8 milliárd forint) keretében került felhasználásra.
7. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első négy hónapban 7,8 milliárd forintot tett ki, amely közel 92%-a a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2013-ban 8,5 milliárd forint volt). Ebben az évben 1,3 milliárd forint a 2014. évi költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggésben a 2014. évi szociális hozzájárulási adó változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése. A fennmaradó 6,5 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése volt.
8. **Az elkülönített állami pénzalapok befizetése címen** a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I. negyedévben teljesítette a 2,5 milliárd forintos befizetést. Az Alapnak a IV. hónapban befizetési kötelezettsége nem állt fenn.
9. **A helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. április végéig a teljesítés 9,3 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
 - a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegét, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát;
 - a helyi önkormányzatoknak a 25 év alatti, valamint az 55 év feletti, továbbá a képzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók, valamint a GYES-ről visszatérő és tartós munkanélküliség után elhelyezkedő munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó szociális hozzájárulási adóváltozásból eredő kiadási megtakarításokhoz kapcsolódó befizetéseit, valamint
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. §-ában foglaltaknak megfelelően fizetendő hozzájárulás összegét.
10. **Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** első négyhavi összege 13,8 milliárd forint volt, amelynek 66%-át (9,1 milliárd forintot) az értékesítési bevételek adták. Ezen belül meghatározó volt az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek 7,4 milliárd forint értékű értékesítési bevétele. A hasznosítási bevételek legnagyobb tételét a termőföldek után fizetett haszonbérleti díj

(1,8 milliárd forint) jelentette. A tavaly április végi bevétel 6,0 milliárd forinttal alacsonyabb volt, a nagyságrendi eltérést döntő részben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek magasabb értékesítési bevétele eredményezi.

11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. I-IV. hónapjában 49,8 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 48,6 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 7,4 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 1,2 milliárd forint bevétel származott 2014. I-IV. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek meghaladták az előző évi összeget, tekintve, hogy a forintban fennálló követelések kamatbevétele 21,8 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 1,7 milliárd forinttal alacsonyabb összegben teljesült.
12. Az **egyéb bevételek** összege az év első négy hónapjában 17,7 milliárd forintot tett ki. Ebből kiemelendő az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 8,1 milliárd forint, valamint az önkormányzati adóssághoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,2 milliárd forint. Április végéig a tőkekövetelések visszatérülésén belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetéseiből mintegy 0,3 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek, hasonlóan az előző év április végi bevételekhez.
13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 3,6 milliárd forint, uniós támogatások utólagos megtérüléseként 0,6 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2014 első négy hónapjában 109,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 7,2%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások költségtérítését, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő egyes támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési jogcím nagyobb mértékű teljesítése elsősorban egy új előirányzat - a korábbi évek költségtérítései elszámolása egy részének - ez évi időszakos kifizetésével magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedése a támogatási programhoz kapcsolódóan bevezetett új termékek támogatási igényére vezethető vissza, mindenképp az Eximbank Zrt.-nél.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas

készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az Állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év I-IV. hónapjában 23,3 milliárd forint kifizetés történt.

3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2014 első négy hónapjában 35,8 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 10,8%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első négy hónapjában 35,0 milliárd forintot tettek ki, amely az előző év azonos időszakához viszonyítva közel azonos összegű volt.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-IV. hónapjában összesen 175,2 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-IV. havi kiadásokat 19,3%-kal haladja meg. Ebben alapvetően az egyes ellátások (családi pótlék, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, anyasági támogatás) májusi kifizetésének április hónapra történő előrehozása (május eleji munkaszüneti napok következtében) játszott szerepet, összesen 34,2 milliárd forintos összegben. Így családi pótlékre ebben az időszakban összesen 139,2 milliárd forintot, gyermekgondozási segélyre 24,5 milliárd forintot, gyermeknevelési támogatásra pedig 5,4 milliárd forintot folyósítottak. Az életkezdesi támogatás esetében viszont elmaradás jelentkezett az előző év azonos időszakához képest. A korhatár alatti ellátásokra a 2014. év első négy hónapjában a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból összesen 59,7 milliárd forintot fordítottak, amely mindössze 70,3%-a az előző év azonos időszaka hasonló kiadásainak. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradéokra 31,6 milliárd forintot, szolgálati járandóságra közel 28,1 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-IV. hónapjában kifizetett összegek (23,2 milliárd forint) mintegy 3,4 milliárd forinttal haladták meg az egy évvel korábbi kiadásokat. Ez alapvetően a fogyatékosági támogatás alakulásából következett. A fogyatékosági támogatás növekedését a májusi kifizetések április hónapra történő előrehozása (közel 2,8 milliárd forint), valamint az ellátások januári emelése (2,4%) okozta. Így idén az első négy hónapban a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások köréből a legnagyobb tétel továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított összeg (13,7 milliárd forint). A politikai rehabilitációs és más

nyugdíj-kiegészítésekre idén április végéig összesen 4,9 milliárd forintot fordítottak, meghaladva az előző év azonos időszakának a kifizetéseit. Ez a tavalyi évben végrehajtott emelések hatásából következett. A különféle jogcímen adott térítések a 2014. év első négy hónapjában 8,6 milliárd forintot tettek ki, amely a 2013. évi I-IV. havi teljesítés 86%-a. Az alacsonyabb teljesülésben az játszott szerepet, hogy a tavalyi évben még történtek kifizetések a gyermekgondozási díjban és terhességi-gyermekágyi segélyben részesülők kompenzációjára. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel a közgyógyellátásra fordított 6,3 milliárd forint.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első négy hónapjában 1380,2 milliárd forintot tettek ki, amely 24,7%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat (1106,8 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 838,4 milliárd forint a személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, melyből 87,6 milliárd forintot tett ki a május hónap eleji munkaszüneti napok miatt április végén elutalt április havi bérek összege. Ezen időszakban dologi kiadásokra mintegy 406,7 milliárd forintot, beruházásokra pedig 48,6 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai és az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** 2014. január-április havi teljesítése 400,2 milliárd forint volt, amely 139,2 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (2013 első négy hónapjában 261,0 milliárd forint). A január-áprilisi teljesítésből az alábbi főbb tételek emelhetőek ki: 80,2 milliárd forint került kifizetésre normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcstanoktatás, illetve tankönyvtámogatás), 36,4 milliárd forint kifizetés történt az „Autópálya rendelkezésre állási díj” törvénysorról, továbbá 29,9 milliárd forint kiadás teljesült a szociális célú humán szolgáltatások támogatására.
8. Az év első négy hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai**ból a kedvezményezettek részére összesen 592,8 milliárd forint kifizetés történt, mely 82,6 milliárd forinttal haladja meg a tavalyi év azonos időszakának kifizetéseit. A növekedéshez a strukturális kiadások járultak leginkább hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 515,7 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai tették ki, azon belül leginkább a közlekedési, környezeti és energetikai projektek kifizetései számottevőek. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen a négy hónapban összesen 71,8 milliárd forint összegű kiadás történt.

9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-IV. havi adatok alapján 45,3 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. A **garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** törvényi előirányzat idén csak az Egészségbiztosítási Alap különféle jellegű költségvetési támogatásaiból (térítések nélkül) áll. E célra idén az első négy hónapban összesen 305,8 milliárd forintot fordítottak, szemben az előző év azonos időszaka 355,6 milliárd forintos kifizetésével, amely azonban még tartalmazta a Nyugdíjbiztosítási Alap közel 32,7 milliárd forintos támogatását. Csak az Egészségbiztosítási Alap támogatását összevetve, a 2014. évi első négyhavi kifizetés 5,3%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén az I-IV. hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 123,5 milliárd forint támogatásban részesült, amely mindössze 1,6%-kal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az Alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az első négy hónapban 115,0 milliárd forint támogatásban részesült, 1,3 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén az I-IV. hónapban a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 30,7 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első négy hónapjában átutalt 54,2 milliárd forinttal. Az Alap kiegyensúlyozására szolgáló előirányzat (kiadások támogatására pénzeszközátadás) mintegy 36,6 milliárd forintos I-IV. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi év első négyhavi 26,9 milliárd forintos támogatását.
11. A **helyi önkormányzatok támogatása** (állami támogatások, hozzájárulások és szja) 2014. április végéig összesen 243,8 milliárd forintban teljesült, amely 52,6 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladja. (A különbség közel felét a pedagóguséletpálya-modell bevezetésének forrása jelenti.) Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest. Emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jut ebben az évben, részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímének ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt.

A fentiekén túl megemlítendő, hogy a nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-április hónapra összesen 36%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz.

Az áprilissal zárult négy hónapban a jelentősebb tételek az alábbiak:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 198,6 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzügyi szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 61,4 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 53,8 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 71,0 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 12,4 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 29,5 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 0,9 milliárd forint;
 - a vis maior támogatás címről 1,0 milliárd forint;
 - a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 3,2 milliárd forint;
 - további új jogcímekre 10,6 milliárd forint
kifizetés történt.
12. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzaton 2014. április végéig 68,6 milliárd forintos kifizetésre került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200,0 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén a konszolidáció törlesztési célú támogatással valósult meg. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímén 64,0 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva.
13. A **kamatkiadásokra** 2014. I-IV. hónapjában 426,1 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 289,8 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 221,6 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 64,6 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 136,3 milliárd forinttal terhelve 2014. I-IV. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (118,8 milliárd forint). A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 4,8%-kal csökkentek.
14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összeget,

valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő előirányzatot. A mérlegsorról az év I-IV. hónapjában 8,6 milliárd forint kifizetés történt.

15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron április végéig 1,5 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 605,9 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 919,9 millió forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 24,0 millió forintot fizettek ki.
16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első négy hónapjában 5,2 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 3,9 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A további kifizetések (1,3 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből adódtak. A 2014. évi adatok lényegesen kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest. A kezességi kiadások összetétele viszont megegyezik a tavalyival, továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a beváltások döntő része.
17. Az **egyéb kiadások** összege április végéig 53,3 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 39,7 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint másfélszerese az előző évi hasonló időszaki kiadásoknak. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illetékfizetés terheli a járulékos kiadások forint-elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként április végéig 7,5 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A legjelentősebb tételeket az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetések képezték.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az első négy hónapban teljesített összeg 143,4 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** április végi összege 57,9 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tételét (közel 20 milliárd forint) az ingatlanvásárlásokra és –beruházásokra fordított összegek jelentették (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 9,0 milliárd forintot is). További jelentős – ingatlanügylethez kapcsolódó – kifizetés volt a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás (az előirányzat teljes összegét megkapta a projektet végrehajtó MÁV Zrt.). Az ingatlanügyletekhez hasonló nagyságrendű összeget fordított az állam társaságaira, illetve cégvásárlásra, e kiadások együttesen 19,8 milliárd forintot tettek ki. A 2014. első négyhavi kifizetések 30,6 milliárd forinttal meghaladják a tavalyi összeget a fentebb említett kiemelt tételek nagyságrendje miatt.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-IV. havi 35,6 milliárd forintos többlete a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 14,6 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 10,5 milliárd forintos, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 4,6 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 4,3 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 2,0 milliárd forintos többletéből, valamint a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-IV. havi többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 8,0 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányada, valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap bevétele lett magasabb.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 13,4 milliárd forinttal magasabban teljesültek az előző év azonos időszakának az értékéhez képest. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai teljesültek jelentősen magasabban az előző év azonos hónapjához képest.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése – hasonlóan, mint az előző év azonos időszakában – többlettel zárta az első négy hónapot. A szufficit eddigi összege az idei évben 49,2 milliárd forint, a tavalyi évben 56,8 milliárd forint volt.

2. A bevételek alakulása

Az Alap bevételei az év egyharmad részében 1032,8 milliárd forintot tettek ki, ami az egyenletes évközi eloszlást feltételező 33,3%-ot mintegy 1,5 százalékponttal haladja meg. Egy esztendővel korábban 1004,6 milliárd forint volt a bevétel, ami 33,3%-os teljesítési arányt jelentett.

Szociális hozzájárulási adóból és járulékból 1019,9 milliárd forint bevétel származott, ami az éves előirányzat 34,9%-a. Egy évvel korábban 948,3 milliárd forint volt a teljesítés (32,5%).

Az egyéb járulékok és hozzájárulások jogcímen 4,3 milliárd forint volt a bevétel, ami az éves előirányzat 26,0%-a. A bázisidőszaki adatokkal való összehasonlítás csak

korlátozottan értelmezhető, mivel az előző évi adatok tartalmazták a kordedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételt is, ami az idei évtől a költségvetés közvetlen bevétele.

A késedelmi pótlékból és bírságból származó bevételek első négyhavi értéke 5,1 milliárd forintot tett ki, ami az éves előirányzat 42,5%-a. 2013-ban mintegy 4,2 milliárd forint volt az ebből származó összeg (36,5%).

3. A kiadások alakulása

Az első négyhavi kiadás összege 983,6 milliárd forintot tett ki, ami közel azonos (33,2%) az egyenletes évközi eloszlást feltételező időarányos értékkel (33,3%). 2013. ugyanezen időszakában 947,8 milliárd forint volt a kiadás (31,4%).

A nyugellátási kiadások összege 976,9 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 33,1%. Az előző évi adathoz viszonyított növekedés 3,7%. A kiadások tartalmazzák a januárban végrehajtott törvényi előírás szerinti 2,4%-os mértékű emelés hatását is.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásai 3,9 milliárd forintot tettek ki, ami az éves előirányzat 36,9%-a. A bázisidőszakban közel 3,8 milliárd forint volt a kiadás (32,2%).

Az egyéb kiadásokra felhasznált összeg 2,8 milliárd forintot tett ki, ami a törvényi előirányzat 46,7%-a. Az összehasonlított időszakban 2,1 milliárd forint volt a kiadás (39,0%).

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése az első négy hónapot mintegy 4,4 milliárd forint deficittel zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója 41,7 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-IV. havi összege 648,4 milliárd forint volt, amely a bevételi főösszeg 34,4%-a. Ez 27,1 milliárd forinttal, 4,4%-kal több, mint az előző év azonos időszakában.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok négyhavi összege 228,7 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 35,3%. Ez az előző év azonos időszakának értékét – mely nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 20,0%-kal, mintegy 38,1 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulásból mintegy 55 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 13,6%-kal több az előző év azonos időszakához képest. A teljesítés az időarányos előirányzatot 2,5 milliárd forinttal haladta meg.

A bevételek mintegy 47,4%-át kitevő költségvetési hozzájárulás négyhavi összege 307,6 milliárd forint volt. Ebből 123,5 milliárd forint a járulék címen átvett pénzeszköz, 115,0 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg. A Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-IV. havi összege 30,7 milliárd forint, míg a tervezett pénzeszközátvételé 36,6 milliárd forint.

2013-ban az I-IV. havi költségvetési hozzájárulás 324,7 milliárd forint volt, amely 5,3%-kal több az idei értéknél.

Az egyéb bevételekből 40,7 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előirányzat 37,5%-a, és 1,8 milliárd forinttal elmarad az előző év I-IV. havi bevételétől. Ezen belül a baleseti adóból 10,5 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 6,3 milliárd forint, az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 23,9 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (19,7 milliárd forint) határozta meg.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai áprilisig 652,8 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 34,6%-a. Egy évvel korábban 579,5 milliárd forint volt az összes kiadás.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 182,6 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat 32,4%-a. Ebből a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 112,9 milliárd forint volt, ami 6,2 milliárd forinttal kevesebb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 32,3 milliárd forintot, míg táppénzre mintegy 21,3 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a 2014. évi első négyhavi teljesítés (gyermekgondozási díj esetében 2,2 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 1,9 milliárd forinttal) meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-IV. havi összeg 339,4 milliárd forintot tett ki, míg az előző év azonos időszakának értéke 269,1 milliárd forint volt. Az idei négyhavi teljesítés az éves előirányzat 36,4%-a. A munkaszüneti napok torlódása miatt az egészségügyi intézmények és szolgáltatók részére 44,5 milliárd forint összegű május hónapra előrehozott finanszírozás kiutalására került sor idén áprilisban. Az előrehozott finanszírozással lehetőség nyílt arra, hogy az egészségügyi intézmények/szolgáltatók eleget tegyenek a május havi bérfizetési kötelezettségüknek.

A gyógyszerek támogatására fordított négyhavi teljesítés összege 99,4 milliárd forint volt, amely mintegy 2,7%-kal több, mint az előző évi kifizetés. Az első négyhavi teljesítés az éves előirányzat 33,8%-a.

A gyógyászati segédeszköz támogatásra április végéig 18,2 milliárd forint kifizetés történt, amely 1,6 milliárd forinttal haladja meg a bázisidőszak értékét.

Az alapkezelő (OEP) I-IV. havi működési kiadásai 3,3 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 36,7%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg (3,4 milliárd forint) közel azonos az idei értékkel.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága április végéig 2588,1 milliárd forinttal növekedett, amit négy tényező eredményezett. Az első tényező a forintkibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben, ami növeli a finanszírozás biztonságát. A második tényező a február hónapban megvalósult önkormányzati adósságtvállalás, mely miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságtvállalás nem emelte az államadósságot, mivel csupán az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át. A harmadik tényező a márciusban megvalósult devizakötvény-kibocsátás, amely az idei jelentős devizalejáratok előfinanszírozását szolgálja, a költségvetés finanszírozási biztonságát növeli. A negyedik tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett meg nagymértékben.

Az előzetes adatok szerint április végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	április	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	10 232,6	41,6	1 327,7	1,1
Állampapír	6 169,3	28,1	7 085,9	28,8	916,6	0,7
Hitel	2 735,6	12,4	3 146,7	12,8	411,1	0,4
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 259,3	58,0	1 282,9	-1,0
Állampapír	12 372,8	56,3	13 560,6	55,2	1 187,8	-1,1
Hitel	603,6	2,7	698,7	2,8	95,1	0,1
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	24 491,9	99,6	2 610,6	0,1
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	94,8	0,4	-22,5	-0,1
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	24 586,7	100,0	2 588,1	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** április végéig 1327,7 milliárd forinttal, 10 232,6 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 317,6 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,7 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 47,9 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 368,2 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az

árfolyamváltozás következtében 357,6 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 41,6%-át tette ki április végén.

A teljes adósság 28,8%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben és egy 1 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 317,6 milliárd forint összegű értékesítését, a 340,5 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 260,8 milliárd forintos árfolyamvesztéséget, a devizakötvény-adósság 7085,9 milliárd forintot tett ki április végén, amely a 2013. év végéhez képest 916,6 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 12,8%-át tették ki április végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 47,9 milliárd forint hitelfelvétel, 27,7 milliárd forint törlesztés és 96,8 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 411,1 milliárd forinttal nőtt, és 3146,7 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A **költségvetés forintadóssága** április végéig 1282,9 milliárd forinttal nőtt, és 14 259,3 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban 107,6 milliárd forint önkormányzati hitelátvállalás, 102,3 milliárd forint hitelfelvétel, 114,8 milliárd forint törlesztés következtében összességében nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya április végén 562,0 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 136,7 milliárd forint hitelátvállalásból fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 55%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1187,8 milliárd forinttal, 13 560,6 milliárd forintra nőtt április végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 269,0 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 707,7 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 211,9 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 0,8 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A *lakossági állampapírokon* belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 151,6 milliárd forinttal nőtt, az április végi állomány 1139,7 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 4,5 milliárd forintos növekedés következtében 25,8 milliárd forintra emelkedett április végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 11,2 milliárd forinttal, 345,9 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* állománya 2014. április végén 41,4 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 384,3 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből április végéig 3,2 milliárd forint összegben került sor értékesítésre.

Április végén a lakossági állampapírok állománya 1900,5 milliárd forintot tett ki, ami 211,9 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* áprilisban 178,4 milliárd forinttal nőtt. A hó végi 4780,6 milliárd forintos állampapír-állomány 213,5 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 4,4%-a, 212,2 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 95,6%-a, 4568,4 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje április végén 3,94 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya összesen 22,5 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya április végén 94,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek áprilisi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,6-ről 2,8-re emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,2-ről 3,2-re nőtt.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 35 bázisponttal csökkent, és 2,44%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó áprilisi aukcióján a kialakult átlaghozam 2,69% lett, amely 42 bázisponttal alacsonyabb az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamnál.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 52 bázisponttal, 4,10%-ra esett az utolsó márciusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az *5 éves kötvény* utolsó áprilisi aukcióján az átlaghozam 4,39%-ot ért el, ami 53 bázispontos csökkenést jelent a márciusi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 5,35%-os átlaghozama 37 bázisponttal marad el a márciusi aukción kialakult átlaghozamtól.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a rövid oldalon 30-43 bázisponttal, a hosszú oldalon 19-46 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa áprilisban 10 bázisponttal 2,50%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 39 bázisponttal 2,35%-ra, a 6 hónapos hozam 30 bázisponttal 2,45%-ra, a 12 hónapos hozam 43 bázisponttal 2,59%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 45 bázisponttal 4,08%-ra, az

5 éves hozam 46 bázisponttal 4,38%-ra, a 10 éves hozam 19 bázisponttal 5,35%-ra, a 15 éves hozam 25 bázisponttal 5,74%-ra csökkent.

